

Františkovo slovo

č.217

Z Ježíšových ran vychází pokoj, radost a poslání

Kardinál Zenari: Křesťané jsou pro syrskou společnost jako okno otevřené do světa

O Otčenáši – Neuved' nás v pokušení

Biskup Oster: Benedikt XVI. poukázal na jádro víry a formuloval klíčovou otázku morální teologie

Maďarská prorodinná politika přináší plody

výtah hlavních myšlenek z promluv papeže Františka a zpráv z Vatikánu. Plné znění naleznete na stránkách Radio Vaticana.

Z Ježíšových ran vychází pokoj, radost a poslání

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Dnešní evaengelium (srov. Jan 20,19-31) podává, jak se Ježíš večer o Velikonocích ukázal svým učedníkům ve večěradle, a přinesl jim tři dary: *pokoj, radost* a apoštolské *poslání*.

První slova, která pronesl, znějí: »*Pokoj vám*« (v.21). Zmrtvýchvstalý přináší autentický mír, protože svojí obětí na kříži uskutečnil smíření mezi Bohem a lidmi a přemohl hřích a smrt. Toto je pokoj! Jeho učedníci potřebovali tento pokoj jako první, protože po Mistrově zatčení a odsouzení k smrti upadli do zmatku a strachu. Ježíš se před ně postavil živý, ukázal jim v oslaveném těle svoje zachované rány a daroval jim jako plod svého vítězství pokoj. Onen večer však nebyl přítomen apoštol Tomáš. Když ho o této mimořádné události informují, neuvěří svědectvím ostatních apoštolů a chce si osobně ověřit pravdivost jejich tvrzení. O osm dní později, tedy právě jako dnes, se Ježíš ukazuje znovu, vychází vstříc Tomášově nevěře a vybízí jej, aby se dotknul Jeho ran. Ony jsou zdrojem pokoje, protože jsou znamením nezměrné Ježíšovy lásky, která přemáhá síly nepřátelské člověku: hřích a smrt. Ježíš vybízí Tomáše, aby se dotknul Jeho ran. To je poučení pro nás. Ježíš jako by říkal nám všem: „Pokud nemáš pokoj, dotkni se mých ran.“

Dotknout se Ježíšových ran, jimiž jsou problémy, těžkosti, pronásledování a nemoci mnoha trpících lidí. Nejsi v pokoji? Jdi navštívit někoho, kdo je symbolem Ježíšových ran. Dotkni se Ježíšových ran. Z těchto ran proudí smilování. Proto je dnešek nedělí milosrdenství. Jeden světec říkal, že Ježíšovo ukřižované tělo je jakýmsi vakem milosrdenství, které skrze rány přichází k nám všem. Všichni víme, že potřebujeme milosrdenství. Přistupme k Ježíši a dotkněme se Jeho ran v našich trpících bratřích. Ježíšovy rány jsou pokladem, ze kterého plyne smilování. Budme odvážní a dotkněme se Ježíšových ran. S těmito ranami stojí Ježíš před Otcem, ukazuje je Otci a jako by říkal: „Otče, toto je cena. Těmito ranami platím za svoje bratry.“ Svými ranami se Ježíš přimlouvá u Otce, smilovává se nad námi, přistupujeme-li k Němu, přimlouvá se za nás. Nezapomínejme na Ježíšovy rány.

Druhý dar, který vzkříšený Ježíš přináší učedníkům je *radost*. Evangelista uvádí, že »když učedníci viděli Pána, zaradovali se« (v.20). A u Lukáše je verš, který říká, že »pro samou radost tomu pořád nemohli věřit a jen se divili« (Lk 24,41). I my o nějaké události, která je neuvěřitelná a krásná, říkáváme: „Tomu nemohu věřit, to není pravda!“ Stejně tak i učedníci nemohli pro samou radost uvěřit. Toto je radost, kterou nám přináší Ježíš. Jsi smutný a nepokojný, pohleď na ukřižovaného Ježíše, pohleď na vzkříšeného Ježíše a Jeho rány a raduj se.

A potom, kromě pokoje a radosti, obdarovává Ježíš své učedníky také *posláním*. Říká jim: »Jako Otec poslal mne, tak i já posílám vás« (v.21). Ježíšovo vzkříšení je počátkem nového dynamismu lásky, schopné proměnit svět přítomností Ducha svatého. Tuto druhou neděli velikonoční jsme vybízeni přistoupit s vírou ke Kristu, otevřít svoje srdce pokoji, radosti a poslání. Ale nezapomeňme na Ježíšovy rány, protože z nich vychází pokoj, radost a síla poslání. Svěřme se touto modlitbou mateřské přimluvě Panny Marie, Královny nebe a země!

Kardinál Zenari: Křesťané jsou pro syrskou společnost jako okno otevřené do světa

Aleppo. V sobotu byla v tomto druhém největším syrském městě znovu otevřena rekonstruovaná melchitská katedrála. Katolický patriarcha Antiochie a Blízkého východu,

Yousef Absi, sloužil liturgii v katedrále Zesnutí Panny Marie spolu s apoštolským nunciem, kardinálem Zenarim.

Ze Sýrie odešla více než polovina křesťanů, kterých bylo v této zemi s 21 miliony obyvatel přibližně 10%; ze samotného Aleppa jich odešly dvě třetiny, což jsou škody mnohem větší než ty materiální. Stojí však za zmínku, že podle údajů Papežské nadace *Kirche in Not* ze 300 farností, jež v Sýrii existují, byla ve sto dvaceti částečně nebo úplně zničena nejméně jedna z církevních budov (kostel, fara, škola či školka) a srovnáno se zemí nebo vážně poničeno bylo 6 tisíc domů křesťanských rodin.

Sobotní znovu otevření melchitské katedrály v Aleppo je také výrazem snahy všech křesťanských církví přimět syrské křesťany k návratu do vlasti. Pro Vatikánský rozhlas to komentoval nuncius v Sýrii, kardinál **Mario Zenari**:

„Tento aspekt je důležitější a nutnější než oprava kostelů. Bohužel doposud se vrátila jen hrstka křesťanů, což je opravdu bolavé místo. Odešli zejména mladí křesťané, což se našich komunit dotýká nejvíce. Chybí mládež. Často mi přichází na mysl výjev, kdy mladý František z Assisi uslyšel od krucifixu v kostele svatého Damiána slova: »Jdi, Františku, a oprav můj dům, který se rozpadá.« Těchto osm let války otřáslou celou Sýrií, a to jak občanskou společností, tak různými církevními komunitami. Církev pracuje na opravě těchto materiálních škod, jež utrpěly sakrální budovy, ale současně zahlazují duchovní škody. Musím říci, že jsem se minulý týden účastnil v Aleppu zakončení jakési synody katolických církví. V Aleppu je šest katolických biskupů [různých obřadů], šest katolických diecézí a již přes rok se zde společně scházejí nejen biskupové, ale i kněží, řeholnice a věřící laici. Myslím, že jsme na dobré cestě. Pokyn z krucifixu Svatého Damiána byl vyslyšen také tady.“

Proč je tak důležité přimět křesťany k návratu?

„Stále říkám, že škoda způsobená emigrací, více či méně nucenou emigrací křesťanů, je pocítována nejenom církvemi, ale i celou společností. Křesťané zde žili již šest století před muslimy a během staletí podstatně přispívali k rozvoji země, zejména pokud jde o školství, zdravotnictví, ale také v politice. Křesťané jsou pro syrskou společnost jako okno otevřené do světa, jejich přínos je zřejmý a všeobecný, a každou rodinu, kterou vidím odcházet, bohužel vnímám jako okno do světa, které se postupně zavírá.“

Do mnoha komunit se na Velikonoce vrátil církevní život. Jak jste prožil letošní velikonoční obřady?

„Byla to velice hezká a útěšná Pascha. Účast věřících na liturgii byla velká. Všichni byli posíleni. Již o Vánocích jsme mohli poprvé slavit bez bomb a raket. Možnost slavit Paschu přinesla našim církvím a našim křesťanům obrovskou útěchu.“

Říká apoštolský nuncius v Sýrii, kardinál Zenari.

Generální audience

1.5.2019

O Otčenáši – Neuved' nás v pokušení

(1 Kor 10,13)

Drazí bratři a sestry, dobrý den!

Pokračujeme v katechezích o Otčenáši, tentokrát již předposlední invokací: »neuved' nás v pokušení« (Mt 6,13). Jiná verze [italského liturgického znění – pozn.překl.] říká: »neopouštěj nás v pokušení«. Otče náš začíná poklidně, podněcuje naši touhu, aby se v nás mohl uskutečnit velký Boží plán. Potom se zaměřuje k životu a klade nám do úst prosbu o to, čeho

máme zapotřebí každý den, »chléb vezdejší«. Potom se modlitba zaobírá našimi meziosobními vztahy, často zamořenými sobectvím, prosíme o odpuštění a zavazujeme se, že budeme odpouštět. Předposlední invokací však náš dialog s nebeským Otcem takřikajíc nabývá na dramatickosti a dostává se na půdu konfrontace naší svobody s nástrahami Zlého.

Jak známo, původní řecký výraz obsažený v evangeliích, je těžké tlumočit přesně, a všechny jeho moderní překlady trochu pokulhávají. V jedné věci však panuje jednomyslnost: ať už se tento text pochopí jakkoli, musíme vyloučit, že by Bůh byl protagonistou pokušení, která na člověka během jeho pouti doléhají, jako by snad cíhal, aby svým dětem kladl léčky a nástrahy. Takovýto výklad by odporoval především textu samotnému a byl by dalek Bohu, kterého nám zjevil Ježíš. Nezapomínejme, že je Otcem. Modlitba Páně začíná Otcem, a ten neklade svým dětem nástrahy. Křesťané nemají co do činění s nějakým žárlivým Bohem, který soupeří s člověkem anebo se baví tím, že člověka vystavuje zkouškám. Toto jsou obrazy pohanských božstev. V Jakubově listě čteme: »Když je někdo pokoušen, ať neříká: „To mě pokouší Bůh!“ . Jako je nemožné, aby byl Bůh pokoušen ke zlému, tak ani on sám nikoho nepokouší« (*Jak 1,13*). Naopak: Otec není původcem zla a žádnému synovi, který jej prosí o rybu, nedá hada (*srov. Lk 11,11*) – jak učí Ježíš - a když se v životě člověka objeví zlo, bojuje po jeho boku, aby byl osvobozen. Bůh stále bojuje za nás, nikoli proti nám. Je Otcem! A v tomto smyslu se modlíme Otčenáš.

Tyto dva momenty – zkouška a pokušení – byly tajemně přítomny v životě samotného Ježíše. Boží Syn se v této zkušenosti stal kompletně naším bratrem, a to způsobem, který hraničí téměř se skandálem. A právě tyto pasáže evangelia nám dokazují, že nejobtížnější invokace byly již vyslyšeny. Bůh nás nenechal samotné, nýbrž zjevuje se v Ježíši až do posledních důsledků jako „Bůh-s-námi“. Je s námi, když nám dává život, je s námi v průběhu života, je s námi v radosti, je s námi ve zkouškách, je s námi v zármutku, je s námi v porážkách, když hřešíme, ale vždycky je s námi, protože je Otcem a nemůže nás opustit.

Jsme-li pokoušeni dopustit se špatnosti - popřením bratrství vůči druhým a přáním absolutní moci nad vším a nade všemi - Ježíš toto pokušení již vybojoval za nás. Dosvědčují to první stránky evangelií. Hned jak v zástupu hříšníků přijal Janův křest, odchází Ježíš do ústraní pouště a je pokoušen od satana. Tak začíná Ježíšovo veřejné působení, totiž pokušením, které přichází od satana. Byl tam přítomen satan. Mnozí dnes říkají: „Proč dnes mluvit o ďáblu? To je stará věc. Ďábel neexistuje.“ Podívej se však, čemu tě učí evangelium: Ježíš se s ďáblem konfrontoval, byl pokoušen satanem. Ježíš však každé pokušení odmítl a vychází z nich vítězně. Matoušovo evangelium na závěr duelu Ježíše s Nepřítelem činí zajímavou poznámku: »Potom ho ďábel nechal – i přistoupili andělé a sloužili mu« (*Mt 4,11*).

Ani v čase vrcholné zkoušky nás však Bůh neponechává samotné. Když Ježíš odchází modlit se do Getseman, prostoupí jeho srdce nevýslovná úzkost, jak sděluje učedníkům, a zakouší opuštěnost a samotu; sám nese odpovědnost za všechny hříchy světa, sám s nevýslovnou úzkostí. Zkouška je natolik trýznivá, že se stane něco nečekaného. Ježíš nikdy nežebrá o lásku, a přece je oné noci jeho duše smutná až k smrti, a prosí svoje přátele, aby mu byli nablízku: »Zůstaňte zde a bděte se mnou« (*Mt 26,38*). Jak víme, učedníci ze strachu únavou usnuli. Ve chvíli agónie Bůh žádá člověka, aby ho neopouštěl, ale člověk usne. Avšak ve chvíli, kdy člověk prožívá zkoušku, Bůh bdí. V těch nejhorších chvílích našeho života, ve chvíli největšího trápení a největší úzkosti Bůh bdí, Bůh bojuje spolu s námi a je nám stále nablízku. Proč? Protože je Otec. Tak jsme začali modlitbu Otčenáš. Otec svoje děti nikdy neopouští. Ježíšova bolestná noc a jeho zápas je poslední pečeť Vtělení: Bůh sestupuje, aby nás našel v našich propastech a souženích, jimiž jsou prostoupeny dějiny.

Ve chvíli naší zkoušky je nám útěchou vědomí, že ono údolí, kterým prošel Ježíš, již není pusté, nýbrž požehnané přítomností Božího Syna. On nás nikdy neopustí.

Vzdal od nás Bože čas zkoušky a pokušení. Avšak nadejde-li nám tato chvíle, Otče náš, ukaž nám, že nejsme sami – Ty jsi Otec – ukaž nám, že Kristus na sebe již vzal i tíži tohoto kříže. Ukaž nám, že Ježíš nás volá, abychom jej nesli s Ním a s důvěrou se svěřili Otcově lásce.

1.5.2019

Biskup Oster: Benedikt XVI. poukázal na jádro víry a formuloval klíčovou otázku morální teologie

Německo. "Text Benedikta XVI. vnímám jako výraz jeho angažovanosti, soucítění a spoluutrpení s církví," řekl k eseji emeritního papeže na téma církve a skandálu sexuálního zneužívání německý biskup Stefan Oster SDB. Po velmi kritických hlasech ze strany několika německých teologů napsal tento sídelní pasovský biskup a profesor dogmatiky, že "Benedikt poukázal na jádro víry a náš váhavý vztah k této pravdě, na skutečnou přítomnost Pána ve své církvi".

Ve svých poznámkách k otázce církve a sexuálního zneužívání nezletilých, zveřejněných 11. dubna na stránkách německého měsíčníku *Klerusblatt*, Benedikt XVI. analyzuje genezi problému pedofilie a jako dlouholetý prefekt Kongregace pro nauku víry a posléze nejvyšší pastýř církve dosvědčuje, jak na něj odpovídal Vatikán a jak se s ním postupně vypořádávala katolická církev. Biskup Oster se vyjádřil ke třem základním aspektům, kterých se emeritní papež dotýká, totiž ke krizi morální teologie, nepřítomnosti Boha a martyriu jakožto svědectví. Všimá si, že tato trojice zásadních témat kritikům Benediktova textu unikla. Podceněn byl zejména problém nepřítomnosti Boha. Biskup Oster zdůraznil vztah k reálné přítomnosti Krista v eucharistii. "Čím menší je mé přítakání k přítomnosti Pána v eucharistii, tím menší má na mne vliv," konstatoval s tím, že pokud je přítomnost Boha zredukována na pouhé zbožené ideje, bude mít člověk sám ze sebe sklon k určování, čím je svoboda. "Moc, sex a peníze byly vždy pro člověka výzvou, ale evangelium mluví jasně: kdo věří v Ježíše, je vybízen a zván k Jeho následování, k odmítnutí moci, která chce ovládat druhé, odhození vlastnictví překážejícího k dosažení Božího království a k žití sexuality, která slouží lásce a novému životu a nikoli především egocentrickým žádostivostem".

Biskup Oster poukazuje rovněž k zásadní otázce, kterou Benedikt XVI. zadává morální teologii. Zda totiž existují činy, které jsou vždy a za každých okolností samy ze sebe zlé (*intrinsece malum*), nebo zda jsou to okolnosti, které určitý čin kvalifikují jako dobrý nebo zlý. Biskup Oster odpovídá: "Zlo samo v sobě existuje pouze ve vztahu k absolutně Pravdivému a Dobrému. V jiném případě zůstává jediným kritériem posuzující subjekt."

"Benedikt má pravdu – píše dále profesor dogmatiky biskup Oster – pokud nevěříme v Boha, který je přítomen, posuzování toho, čím je hřích, se přenáší především na můj vlastní, subjektivní názor" anebo vznikají "svazy kolektivního subjektivismu". Podle biskupa Ostera Benedikt XVI. ve svém textu jasně ukazuje, že "pokud nevěříme v přítomného Boha, zaniká také martyrium – protože již není pravda, za kterou by stálo za to obětovat život".

3.5.2019

Maďarská prarodinná politika přináší plody

Maďarsko. Prarodinná státní politika přináší dlouhodobé výsledky. Dokladem toho je Maďarsko, kde za posledních osm let klesl počet potratů o třetinu, rozvodů o 22 procent a

počet uzavíraných manželství se zvýšil o 43 procent. A v minulém roce se narodilo nejvíce dětí za posledních 20 let.

Za překvapivě pozitivním trendem však stojí důsledná prorodinná politika maďarského státu a ohromné finanční náklady. Maďarsko dnes vyhrazuje na podporu rodin 5 procent hrubého domácího produktu, což je dvakrát tolik co v roce 2010.

Jak říká maďarská ministryně pro rodinu, opatření, k nimž se sáhlo před devíti roky, byla reakcí na demografickou krizi. Odpovídala také vůli společnosti, v níž rodina stále sehrává důležitou roli. Rozhodli jsme se budovat zemi přátelskou rodinám a podpořit manžele, kteří vychovávají děti – uvedla Katalin Novak.

Jak poznamenala, maďarská prorodinná politika se setkává se silnou kritikou v zahraničí. Jeden ze švédských ministrů ji označil za „nacistickou“. To není normální, zdůrazňuje maďarská ministryně. Za radikály označuje spíše ty, kdo mají zato, že pro Evropu je dnes jedinou volbou masová imigrace. Naším základním cílem je vytváření možností, aby mladí Maďaři mohli svobodně rozhodovat o svém životě. Copak v tomto spočívá krajní pravice? – ptá se maďarská ministryně pro rodinu.